

Lærerveiledning. Firkort.

Materiellet består av fire esker, hver med 180 kort. Hvert kort har tegning og ordbilde. Det er fire eksemplarer av hvert kort.

ESKE I: MAT OG KLÆR

ESKE II: I KLASSEROMMET OG I HUSET

ESKE III: TRANSPORT, YRKER OG FRITID

ESKE IV: PLANTER OG DYR

Når elevene spiller firkort eller memory, er det tilstrekkelig å bruke 36 kort om gangen. Elevene spiller da med kort med samme farge. Kortene fra en eske bør fordeles i fem små poser etter farge.

I store klasser bør en ha flere eksemplarer av samme eske slik at alle elevene kan jobbe med samme tema samtidig. 8 eksemplarer er nok til en klasse på 20-24 elever.

Et godt råd er å fordele kortene i små poser etter farge/tema. Små poser med "lås" fungerer utmerket og er atskillig bedre enn gummistriker som etter kort tid ryker. Etterpå samles alle poser med samme tema/farge i egnet boks. Læreren tar med i klassen boksen med det aktuelle temaet, og alle elevene får mulighet til å repetere det samme stoffet.

Regler for spill

Bruk av kort og spill er effektive metoder i den muntlige språktreningen. Alle elevene er aktive samtidig, og de får mange repetisjoner. Nye ord og strukturer læres på en morsom måte.

Regler for firkort

Tre eller fire elever spiller sammen. Det må være fire eksemplarer av hvert kort. Alle kortene deles ut. Det gjør ingenting om ikke alle får nøyaktig like mange kort. Målet er å samle kort til du får fire like kort. Når det er din tur, skal du spørre en av de andre spillerne om han eller hun har et kort som du ønsker deg. ("Har du en blyant?") Hvis spilleren du spør har kortet, må personen gi kortet til deg. Du kan deretter fortsette å spørre enten samme person eller en annen person om flere kort inntil personen du spør ikke lenger har det kortet du vil ha. Din tur er da over, og den som **ikke** hadde kortet du spurte etter, overtar turen og kan spørre om kort. Når du får et stikk (fire like kort), legger du det ned på bordet foran deg. Spillet fortsetter til ingen har kort igjen.

Regler for memory

To eller tre spiller sammen. To like kort danner et par. Kortene legges i rekker med baksiden opp. Første spiller trekker et kort og **sier hva det er** og legger kortene med bildesiden opp **på samme sted**. Så trekker spilleren et kort til og sier hva det er. Hvis disse to kortene ikke danner et par, legges kortene ned igjen med baksiden opp (**på samme plass**), og det er neste spiller sin tur. Det er **ikke lov å forandre plasseringen av kortene**. Du må prøve å huske **hvor** kortene ligger. Når en spiller lykkes med å få et par, fortsetter personen til han/hun ikke klarer å finne par. Det er da neste spiller sin tur. Spillet fortsetter til alle kortene er parett.

Bruk av kort i muntlig språktrening

En god regel er å lære nye ord ved hjelp av kjente strukturer og å lære nye strukturer ved hjelp av kjente ord.

Her foreslås eksempler på strukturer som kan øves inn til de ulike temaene. Selvfølgelig kan mange av strukturene brukes til flere tema.

Ting i klasserommet

Bruk gjerne konkrete først når det er mulig. Læreren sier hva hver ting heter, og elevene gjentar: *en blyant, et viskelær, ei bok, ei saks, et pennal*. Del ut en ting (eller et kort) til hver elev og si *vær så god*. Eleven svarer *tusen takk*. Spør: *Hvem har ei saks?* Eleven som har saksa svarer: *Jeg har ei saks. Vær så god*. Læreren tar i mot og svarer: *Tusen takk*. Når læreren har fått alle tingene, legges tingene (kortene) på et brett. Læreren går rundt og sier: *Ta ei bok*. Eleven tar boka. Læreren sier: *Hva tar du?* Eleven svarer: *Jeg tar ei bok*. Fortsett til alle tingene er tatt.

Spør: *Hva har du? Hva har hun? Hva har han?* Elevene svarer: *Jeg har ... Hun har ... Han har ...*

Læreren spør etterpå: *Hvem har en blyant?* Eleven som har blyanten svarer: *Jeg har en blyant*. Læreren spør: *Kan jeg få en blyant?* Eleven svarer: *Vær så god*. Læreren svarer: *Tusen takk*.

Elevene kan etter tur spørre om å få en av tingene på brettet: *Kan jeg få en blyant?* osv.

Bruk to bilder av samme ting. La den ene delen av bunken ligge i midten og del ut resten av kortene. Så trekker en elev det øverste kortet og spør: *Hvem har et viskelær?* Den som har et viskelær, svarer: *Jeg har et viskelær*. Denne eleven trekker neste kort i bunken og spør: *Hvem har ...* osv. Fortsett til alle kortene er brukt.

Det kan være smart å vise bildet uten ordbildet først slik at ikke feillesing av ordet påvirker uttalen. Vis kortet og si ordet før elevene gjentar. Vis kortet både med bilde og ordbilde og les før elevene gjentar.

Gjennomgå nye strukturer: *Er det et viskelær eller en blyant? Det er en blyant. Er det ei saks? Nei, det er en kalkulator. Hva har hun? Hun har en stol. Er det ei avis? Nei, det er ikke ei avis. Det er ei bok. Har du en kalkulator? Nei, det har jeg ikke. Ja, det har jeg.*

Flertall. *Han har en blyant. Hun har fire blyanter.*

Bestemt form flertall. *Kan jeg få de to blyantene? Ja, her er blyantene.*

Ting i huset

Tidligere strukturer kan brukes. I tillegg kan læreren innføre nektelse, kortsvar, eiendomspronomen, futurum.

Nektelse: *Er det en vaskemaskin? Nei, det er ikke en vaskemaskin. Det er en komfyr.*

Kortsvar: *Har du ...? Ja, det har jeg. Nei, det har jeg ikke.*

Personlige pronomen: *Hva har dere? Vi har kjøleskap.*

Eiendomsord: *Det er glasset mitt. Det er gaffelen min. Det er skjea mi. Det er glassene mine.*

Framtid og kortsvar: *Skal du kjøpe en kjele i morgen? Ja, det skal jeg. Nei, det skal jeg ikke.*

Hva tror du det er? Jeg tror det er...

Prislapper kan legges på kortene/gjenstandene. *Hva koster?*

Bestemt form: *Hva koster saks? Hva koster kjøleskapet? Hva koster komfyren?*

Mat

I tillegg til å bruke tidligere, kjente strukturer, kan nye strukturer innføres. *Liker du...? Eleven svarer med kortsvar. Ja, det gjør jeg. Nei, det gjør jeg ikke. Jeg vet ikke. Jeg har ikke smakt det før.*

Liker du jus? Nei, jeg liker ikke jus, men jeg liker melk.

Framtid og fortid. *Hva skal du kjøpe i morgen? Skal du kjøpe melk? Nei, jeg kjøpte melk i går. Hva kjøpte du i går?*

Klær

Er det...? Nei, det er ikke ... Det er ...

Hva kjøpte du i går? Jeg kjøpte ...

Hva koster?

Har du et skjerf? Kan jeg få låne skjerfet?

Adjektiv. *Dyr, billig, varm, fin, ny*

En ny kjole. Et nytt skjerf. Nye votter. Den nye kjolen er fin. Det nye skjerfet er fint. De nye vottene er fine. Kan jeg få låne det fine skjerfet?

Hva har du på deg? Jeg har på meg... Hva har hun på seg? Hun har på seg... Hva har han på seg? Han har på seg...

Fritid

Verb i presens. *Hva gjør du i fritida? Jeg spiller fotball. Hva gjør hun? Hva gjør han?*

Kortsvar. Nektelse. *Svømmer han? Ja, det gjør han. Nei, det gjør han ikke.*

Framtid: *Hva skal han gjøre i morgen? Han skal spille fotball. Hva skal hun gjøre i morgen? Hun skal svømme.*

Preteritum kan også øves inn.

Samtale om hva elevene liker å gjøre i fritida. Hvilke fritidsaktiviteter finnes på stedet? Hva er gratis? Hva koster penger? Hvor mye? Hva kan du gjøre for å holde deg i form? Hva liker du å gjøre for å holde deg i form.

Transportmidler

Hvordan kommer du deg til skolen/til barnehagen/til jobben? Tar du bussen/toget/T-banen? Når går bussen? Hvor ofte går bussen? Hva koster en bussbillett/et månedskort/en flybillett/en togbillett? Hva liker du å reise med når du skal på ferie?

Planter

Samtale om elevene har sett plantene, om hvordan plantene ser ut, og hva plantene brukes til eller hva plantene ble brukt til i gamle dager.

Dyr

Samtale om hvilke dyr elevene har sett. Hvilke dyr som lever i Norge og hvilke dyr som lever i varme land. Her kan begreper som *pattedyr, rovdyr, planteetere, insekter* komme inn.

Yrker

Samtale om hva personer i ulike yrker gjør og hvor de jobber. Samtale om arbeidstid og skiftarbeid. Samtale om egenskaper som er viktige å ha i ulike yrker.